

Oslo, 23.01.22

Norwaco/CREO – hvor blir det av frilansmusikernes penger?

I 2020 ble det ifølge CREOs årsmelding overført i overkant av 7 millioner kroner fra Norwaco til Creos vederlagsfond. Om Creo fra og med 2013 årlig har mottatt midler i denne størrelsesorden fra Norwaco, blir dette et beløp i størrelsesorden 50 - 60 mill.! Midlene er hentet inn på vegne av rettighetshavere som har medvirket i NRK's TV-programmer fram til 1997. I CREOs tilfelle er dette i hovedsak frilansmusikere og mange er medlemmer i Oslo-avdelingen av CREO. Det fordeles imidlertid ingen penger til de som har opptjent disse rettighetene. CREO har heller ikke signalisert noe om at dette vil skje i fremtiden. Derfor dette forslaget.

Forslag til CREO-Oslo's årsmøte 6.mars 2022:

CREO Oslo foreslår at CREO gjør følgende vedtak på landsmøtet i november 2022:

Midler som har blitt og blir overført fra Norwaco til CREO for sekundærbruk av arkivmateriale fra NRK på vegne av rettighetshavere som er medlemmer i CREO, skal utbetales til de av CREOS medlemmer som eier disse rettighetene. CREO er ansvarlig for å finne frem til disse og å fordele og utbetale midlene samt være ajour med dette så raskt som mulig. For arkivprogrammer det ikke lar seg gjøre å finne rettighetshavere eller arvinger til, overføres det resterende som kollektive midler til Creos vederlagsfond.

Bakgrunn

Mange frilanserne i CREO, særlig i Osloavdelingen, har jobbet som studiomusikere i NRK. Dette skjedde ihht «Musikeravtalen» og oftest med de minstesatser som til enhver tid var gjeldende. Dette var en timesats uten tillegg av feriepenger, uten sosiale rettigheter og uten pensjonsrettigheter. For noen var NRK i flere år den største og viktigste arbeidsgiveren, musikerne fikk utbetalt lønn minus skatt (i avtalen kalt honorar). Det eksisterte også en klausul om «reprisetillegg» som sikret at man fikk betalt ved gjenbruk av programmer.

Men..

Fra og med 2013 kommer det så på plass en helt ny avtale mellom Norwaco, (på vegne av kunstnerorganisasjonene), og NRK: Norwaco krever inn penger og fordeler til kunstnerorganisasjonene på vegne av samtlige rettighetshavere. Sekundær bruk av NRKs programmer var nå blitt teknisk mulig direkte til publikum og på individuell basis. Man kan velge fritt fra NRK-arkivet og streame direkte til egen datamaskin/mobil/TV. Ingen av de «gamle» kontraktene som tidligere var i bruk, hadde tatt høyde for denne versjonen av «fremtiden», men dette er like fullt former for repriser og gjenbruk som skal betales for ihht de individuelle avtaler som har vært inngått.

Programmer som har vært og er til nedlasting fra NRKs arkiver har ifølge avtalen vært programmer eldre enn fra 1997. Det er derfor musikere som medvirket på innspillinger fra 60-, 70-, 80- og 90-tallet som har rettmessig krav på disse pengene etter åndsverksloven.

Så vidt jeg vet har CREO, siden ordningen kom i stand i 2013, **ikke** gjort noe forsøk på å oppspore disse rettighetshaverne for å utbetale penger, heller ikke laget ordninger som

spesielt tilgodeser denne gruppen. MFO og CREO har heller ikke informert særlig godt om hva ordningen innebærer og mange frilansere er uvitende om hva som har skjedd. Midlene er av CREO blitt definert som «kollektive» og overført til CREOs vederlagsfond der pengene så blir utdelt etter søknad til prosjekter.

I vedtekter og retningslinjer for vederlagsfondet brukes begrepet «kollektive midler».

Men: med begrepet «kollektive midler» menes vel midler som **ikke** kan fordeles individuelt fordi man ikke kjenner eller finner rettighetshaveren?

I dette tilfellet har CREO ikke engang forsøkt å finne de egentlige rettighetshaverne, på tross av at de fleste fortsatt er aktive medlemmer i Osloavdelingen i forbundet. I stedet har man altså definert absolutt alle midlene fra Norwaco som «kollektive».

Hva gjør andre forbund?

- a) **Ballettdanserne** – la ut dette på nettsidene sine i 2015:

Har du medvirket i programmer på NRK produsert før 1997?

Posted on December 2, 2015 by [Norske Dansekunstnere](#)

NORWACO Da kan du ha penger til gode.

Rettighetsorganisasjonen Norwaco, som NoDa er medlem av, har avtale med NRK om publisering på nett av NRK-program sendt første gang før 1.1.1997. Norwaco og NoDa arbeider nå med fordeling av vederlaget for 2014. Vederlaget skal fordeles på medvirkende i programmer laget før 1997, som er blitt klikket på i NRKs nett-tv i 2014.

Listen over de aktuelle programmene finner du her:

[Oversikt over klinkede programmer.](#)

- b) **Gramart** - Det ble på GramArts generalforsamling 2016 vedtatt en rekke endringer i vedtektene til GramArts Fond. Disse vil bl.a. medføre enkelte endringer i fondets disponeringer. Det vil fortsatt være slik at Fondet fordeler den vesentligste andelen av mottatte midler individuelt (normalt 70 %). Derimot endres praksis for den resterende andelen av midlene. Slike har tidligere vært tildelt prosjekter etter søknad. Heretter vil disse midlene i stedet forvaltes som stipendmidler for populærartister. Fondets styre skal forestå utdelingen.
- c) **Tono** – legger prosentvis på utbetalingene til norske komponister.

Grunnleggende om opphavsrett:

<https://norwaco.no/opphavsrett-og-avtalelisens/grunnleggende-om-opphavsrett>

Konklusjon

Jeg vil ut fra det ovenstående hevde at dagens praksis i CREO er i strid med åndsverksloven?

Jeg ber derfor om at forslaget videresendes av CREO Oslo til årets landsmøte.

Med hilsen Edvard Askeland (frilansmusiker)

